

Êtāretia Porotetani Māōhi Église Protestante Māōhi

Mahana Maha 16 no Êperēra 2020

PARAU FAAARA A TE ÂPOORAA FAATERE

**‘Te mau haereà o te Tumu Nui, o te Aroha ia e te Parau mau’
(Taramo 25, 10)**

Tumu Ōhipa: Te faataimeraa i te mau tāpura òhipa atoà i tārenahia no teie matahiti 2020 mai te âvaè Eperera e tae atu i te âvaè Atete.

Ômuaraa

To te hui faaroo, te nūnaa o te Atua, a fārii mai i te tāpaò no te aroha o te Atua Nui Tumu Tahī i te fārereiraa na roto i teie rata iti. Tē tiāturi nei mātou e, tē maitaì noa ra tātou i roto i to tātou mau ùtuāfare i teie mau taime fifi, na roto i te mau ôpanipaniraa i faahepohia i nià ia tātou no te ārairaa ia tātou e te faaitiraa o te parareraa o teie tiro tiro Covid19 i nià i to tātou fenua. Aita atu e parau rahi, ia itoito ā tātou i te faaturaraa e te auraroraa i te mau faauerāa atoà e faanahohia mai nei e te faatereraa o te Hau Māōhi e te Hau Farāni. Ua ìte mātou e, eere i te mea ôhie i te oraraa i teie huru faanahoraa, no to tātou rā maitaì e te ora, faaòromaì maitaì ā tātou i te reira. Ia riro noa ā te Atua ei ūruàiraa na tātou i te mau mahana atoà.

Te faataimeraa te mau tāpura òhipa atoà i tārenahia mai te âvaè Êperēra e tae atu i te âvaè Âtete no teie matahiti 2020.

I te mahana maha 9 no Êpērera ra i te poìpoì, ua tupu te putuputuraa a te Faatereraa, te mau Peretiteni no nā Tuhaa e 8 e te Faatere o te Âua Terereatau, na roto i te rāveà natirara, no tē hiò i te tahi faanahoraa âmui no to tātou oraraa Êtārētia mai teie âvaè Êperēra e tae atu i te âvaè Âtete. Tē vai nei te mau tāpura òhipa i tārenahia no terā ārea taime :

**Te Ôroà Faatupuraa Parau
Te mau Âpooraa Faatere
Te mau Âpooraa Tuhaa
Te Rururaa Ôrometua
Te Âpooraa Rahi Âmui**

Te mau putuputuraa a te mau Âmaa Òhipa :
Te putuputuraa a te tomite rauti
Te Âpooraa Rahi Âmui a te mau Haapii Parau Maitai
Te Âpooraa Faatere e Âpooraa Rahi a te Haapiiraa Tāpati
Te tere o te Feiā âpi i Noumea
Te mau Rururaa Tuhaa a te mau vahine
Te mau Rururaa Tama e Matahiapo a te mau Tuhaa
Te fārereiraa no te 2 no tiurai, te àti o te nūnaa e te rahu i te taèro âtōmī.

Faaotiraa a te âpooraa faatere : E faataime i te tāatoàraa no terā mau tāpura òhipa i tārenahia i nià nei no te âvaè Êperēra e tae atu i te âvaè Âtete no te mau tumu i muri nei :

1. No te mau ôpanipaniraa e te mau faatureraa e faahepohia nei ia tātou, e faaea i te fare. No te faatura i terā mau faanahoraa, eiaha e aroha faahou, ia ārea hōê mētera i te ātea te tahi i te tahi. Te auraa, eita e tano te mau âmuimuiraa mai tei mātauhia e tātou.
2. No te pāpū òre te taime e faaea ai te parareraa o teie tirotiro e te itiraa o te feiā e taeàhia nei i teie mai. E taime tano atoà ia teie no te faatiāmāraa i to tātou feruriraa, ia òre e haapeàpeà faahou te manaò no te tupuraa e te òreraa e tupu te mau âpooraa.

3. Tē ara nei tātou i te mau parau no roto mai i te mau âpooraa tiàtono, te mau ùtuāfare i fārereihia, te mau veà, tei haapāpū mai e, "ua topa to tātou mau ùtuāfare i roto i te rāvaì òre i te faufaa moni e te māa. Aita te metua e òhipa faahou ra no te mea ua ôpani te mau taiete e ua vaihohia mai i te òhipa, aita te mau taiete e òhipa faahou ra. No te feiā faaàpu e tautai, eita e tià e haere faahou e òhipa."

Faaotiraa a te Âpooraa Faatere : **No te fifi faufaa e fārereihia nei e te rahiraa o to tātou mau ùtuāfare riirii, tē ani nei te âpooraa faatere i te mau faatere Tuhaa, te mau òrometua, te mau âpooraa tiàtono e te mau tomite âmaa òhipa tātāi tahi "e haere e fārerei i to tātou mau ùtuāfare i roto i te fifi, a amo atu i te tauturu māa e te mau tāpaò faatau aroha".**

4. Te ôroà Faatupuraa Parau

E ôroà haamaitāraa na tātou te taata tātāi tahi i te Atua i te mea ta tātou e fānaò nei i te mau mahana tātāi tahi ia au te reo no te pāpaì Taramo 116, 12 : *E aha rā ta ù e hopoi na te Tumu Nui, i te mau hāmani maitāi no na ia ù nei.*

Na teie ôroà e amo nei i te oraraa faufaa o ta tātou Êtārētia mai te âvaè tiurai 2020 e tae atu i te âvaè tiunu 2021.

I mua rā i te fifi faufaa o to tātou nūnaa, ua faaoti te âpooraa faatere: **"E faataime te mau ôroà faatupuraa parau tei tārenahia no teie âvaè Êperēra, Mē e Tiunu".**

A tahi ra ihoā paha i roto i te âai o ta tātou Êtārētia e faataimehia teie ôroà tumu no to na oraraa faufaa.

Ua ara atoà rā te Âpooraa Faatere, ua ineine tātou te mau Tuhaa e te mau pāroita no te amaraa i te ôroà Faatupuraa Parau.

Ia riro rā teie parau ei feruriraa âmui na tātou i muri aè i ta tātou faataimeraa i te âvaè Âtete. Ia tauturu mai te Atua i ta tātou feruriraa.

Faaitoito atoà rā tātou e te nūnaa e patu faahou i to tātou faaroo i nià i te Atua, no te mea na te faaroo anaè e faaora i to tātou fenua, i to tātou nūnaa e te ao tātōtoà i mua i te fifi ta tātou e ora nei.

5. Te parau pāpū rā, eere teie no **te faataime-noa-raa**, no te faatanoraa rā i terā maa parau iti a te mau tupuna e, *Aita e haereraa i mua ma te òre e hoì rii i muri no tē faatano faahou i te tere*. E faaitoito anaè tātou i te faahaèhaaraa ia tātou i mua i te Atua na roto i te pure e te haapaeraa maa, e ìtehia ai to na hinaaro ia tātou i roto i teie haereà âpī no tātou.

Te tahi hiòraa taa ê i mua i teie maì.

A taa noa atu ai te mau tumu i faahitihia i nià atu, tē vai atoà ra te tahi tumu pāpū maitaì i tae roa ai te faaotiraa i nià i terā fāito. Oia te tūtonuraa i nià i te huru tupuraa no teie maì, eiaha noa i ô tātou nei, i te ao tātōtoà rā. Ua mau roa te òhuraa no te oraraa o ta te taata i faanaho, i te pae no te ìmiraa faufaa, poritita, vaamataèinaa e tae roa atoà i to tātou oraraa faaroo. Aita ta tātou e haamoriraa faahou i roto i ta tātou mau fare pureraa i te Tāpati.

Te tītauraa, ia faariro ia tātou i teie taime fifi ta teie maì i faatupu i te fenua nei e i te ao tātōtoà, ei taime no te faarooraa i te reo o te Atua ia tāua te Êtārētia Porotetani Māðhi e te nūnaa Māðhi ?

Te hiòraa, e aha te hinaaro o te Atua ia tāua no te faanaho-faahou-raa i to tātou oraraa Êtārētia, i muri aè i te tahi tau maoro i rāterehia mai e tātou, i roto i teie haereraa âpī to tātou. E te reira huru, ua rave atoà ia to tātou Fatu i roto i to na oraraa no te hiòraa i te manaò o te taata i te huru no te vairaa o ta na òhipa i rave : *E aha ta te taata nei parauraa ? E, e aha ta òutou nei parauraa ?* (Māreto 8, 28 – 29).

Haamanaò atoà tātou te reo o te Atua i ta na perofeta ia Èria, i roto i te 1 Te Mau Arii 19, 11-12 : « *11 Ua nā ô mai ra o ia, A haere, ei nià i te mouà tià noa ai i te aro o te Atua. E inaha, ua haere iho ra te Atua na reira iho, o te mataì rahi iho ra e te ètaèta, i te haapararīraa i te mouà, e te vāvāhiraa i te mato i mua i te aro o te Atua ; aita rā te*

Atua i roto i taua matai ra ; e mure aè ra te matai ra, o te àueue fenua iho ra ; aita rā te Atua i roto i taua àueueraa fenua ra : 12 e oti aè ra te àueueraa fenua, e auahi ; aita rā te Atua i roto i taua auahi ra : e oti aè ra te auahi, e reo iti haìhaì mai ra, tei reira te Atua ».

No tē haapāpū noa mai teie parau ia tātou e, i roto i te mau àti e te mau fifi atoà e fārereihia nei e to te ao, te àueueraa fenua, te àti auahi, te matai huri fenua, te mau maì rau, te tamaì, e tē vai anaè atu ā, aita te Atua i roto.

Te mea e tītauhia ra ia tātou, te faarooraa ia i terā reo iti haìhaì o te Atua i roto i teie rahiraa àti ta tātou e faaruru nei i te mau mahana tātai tahi.

Te ôroà Iupiri, te Rahu a te Atua e te Rāhui

Ia tūtonu maitai anaè ra tātou i nià i te huru o te rahu a te Atua i muri aè te faae meta te mau òhipa atoà a te taata o te ao tāātoà, e ia au i te mau tuatāpaparaa a te mau àivānaa, ua itehia te maitāraa mai te aho reva i roto i te mau fenua atoà te reira te mau pū òhipa e tutuha nei te auauahi i roto i te reva. I roto i te tai, te itiraa te māniana o te mau pahī e tere nei na roto i te moana o tei faatiāmā i te mau ià rarahi, i roto i to rātou ao.

E ia papa anaè tātou i teie hiōraa ia au i te Parau a te Atua, terā ia faaueraa ta te Atua i te nūnaa Iteraèra i roto i te Revitito 25, 10 – 17, oia te parau no te Matahiti Iupiri (Matahiti pae àhuru) no te Fatu. E toru manaò tumu e vai ra i roto i teie Matahiti Iupiri : **Te tiāmāraa o te taata tātai tahi (10), te faae meta i te òhipa (11), e te oraraa haèhaa (12).**

Aita teie faanahoraa i ātea roa i te peu tumu a te Māòhi no te rāhui, e rāveà e hoì faahou mai ai te î e te àuhune, o ta te tahi pae e tāmāu noa nei ā i tē faaòhipa, ia fānaò te tāātoà o te nūnaa. (Rapa, Maiào, Raivavae, Mooreà, Teahupoo, Papara, ...)

E tau no te Hinapaarae, e tau no te faaâpîraa

I mua i teie huru tupuraa òhipa âpî, te manaò i te uiuiraa e, eere ânei teie te tahi o te mau faaâpîraa o ta te tau o te Hinapaarae e faatupu ra ?

Te mea e tano e haapâpû i ô nei, teie tau no te faaâpîraa, èere ia na te taata e faatupu, na te Atua râ e te fenua. Te auraa, te hinaaro e te òre te taata e hinaaro, e tupu ihoâ teie faaâpîraa, ia au i te reo o te Atua e parau mai nei ia tâtou : *Ta ù mau e ìmi ra, te reira tē tupu ; ta ù hoì i ôpua ra, te reira te mau* (Itaia 14, 24)

Te mea noa e anihia ia tâtou, te tuuraa ia i te tohe i raro, e a faaroo ai i terâ reo *iti haihai to te Atua* (1 Arii 19, 12vh) ia parau mai ia tâtou, e te êà ta na e faatoro e na reira tâtou i tē haere e tae ai i te fare metua ra.

Ei ôpaniraa

Haamanaò noa tâtou i te reo o te Taramo 25, 10 : *Te mau haereà o te Tumu Nui, o te Aroha ia e te Parau Mau.*

Ia tauturu mai te Atua ia tâtou.

Âpooraa faatere a te Êtârētia Porotetani Māòhi

Peretiteni, Orometua François Pihaatae

